

“Stichting Tabora”

Steun Programma in Ndala en omliggende dorpen. en vanuit Ndala Hospital in de Regio Tabora P.O.Box 15 Ndala TANZANIA

Verslag van de belangrijkste activiteiten in 2013.

(met uitzondering van het **Aids Awareness and Reproductive Health voorlichtingsprogramma** op lagere en middelbare scholen waarvan apart verslag wordt gedaan en dat dit jaar voor het laatst was.)

Inleiding:

Ndala en omliggende dorpen zijn deel van Puge Division (“Tarafa ya Puge”), Nzega District (“Wilaya”), Tabora Regio (“Mkoa”) en bestaat uit negen bestuurlijke subdivisies, waarbinnen 31 dorpen vallen.

Bevolking: volgens de nationale volkstelling van 2002: 17769 ‘huishoudens’ met in totaal 109736 personen (gemiddeld ± 6 personen per huishouden). De laatste jaren lag de bevolkingsgroei tussen de 3 en 3.5%. De bevolkingsgroei in Tabora Regio is hoger (3,6%) dan het Tanzaniaanse gemiddelde (2,9%). In 2011 bestond de bevolking van Puge District uit ± 150.000 personen, waarvan ongeveer de helft jonger is dan 15-18 jaar.

In 1897 bouwden katholieke missionarissen een missiepost in dit gebied. Daaromheen is Ndala uitgegroeid tot het huidige dorp, dat ondanks zijn nietigheid vaak zelfs op sommige wereldkaarten te vinden is. In 1963 werd er een eenvoudig ziekenhuis met 125 bedden gebouwd. Het **50 jarig bestaan** werd groots gevierd in januari 2013.

Het dorp heeft twee lagere scholen, een middelbare school en een TTC (Teachers Training College = kweekschool (PABO)). Er wordt wekelijks een belangrijke veemarkt (“mnada”) gehouden. Behalve de Katholieke en Anglicaanse kerk zijn er twee moskeeën en drie andere christelijke kerken. Het dorp met zijn weekmarkt groeit gestaag.

Onderwijs blijft een van de belangrijkste factoren voor ontwikkeling. Bovendien is gebleken dat onderwijs aan vrouwen en meisjes het meest bijdraagt aan de verbetering van de gezondheidstoestand van een bevolking.

In Puge Division bevinden zich 40 lagere scholen, 10 middelbare scholen en een ‘Teachers Training College’ (TTC).

Verschillende westerse donorlanden storten geld in een gemeenschappelijk ‘basketfund’ waaruit in Tanzania een afgesproken deel aantoonbaar(!) ten goede moet komen aan onderwijs en gezondheidszorg. Sinds 2002 hoeft er daarom op de lagere scholen geen schoolgeld meer betaald te worden. Dit betekent echter niet dat er door de ouders helemaal geen bijdrage meer geleverd hoeft te worden: eenvoudige uniformpjes (broek/rok bloes), schoeisel, pennen en schriften worden niet door de scholen verstrekt. Het onmiddellijke nadeel van het bouwen van zoveel nieuwe scholen is het daardoor nog schrijnender gebrek aan leerkrachten! De tot voor kort hoge sterfte door Aids en een sterke bevolkingsgroei hebben dit tekort aan leerkrachten vergroot. Vooral Aids zal dit negatieve effect nog jarenlang uitoefenen op het beschikbare aantal ervaren leerkrachten.

De overheid sponsort leerlingen met zeer goede prestaties op de lagere en middelbare scholen (Secondary Schools). De schoolgelden en bijkomende kosten van deze scholen zijn redelijk betaalbaar maar het aantal leerkrachten is klein, vooral in de periferie. Voor particuliere middelbare (kost) scholen moeten de ouders voor alle kosten opdraaien. Veel gezinnen kunnen die kosten niet opbrengen, zeker niet wanneer er een slechte oogst is of sterfte onder het vee. Het schoolgeld voor de particuliere middelbare (kost) scholen bedraagt tot ± € 750,- per jaar. Daarbuiten moeten aan het begin van de schoolperiode ook nog de nodige uitrustingskosten betaald worden: matras, wasteil, landbouwgereedschap, uniformen etc. Hier bovenop komen de reiskosten die in het uitgestrekte Tanzania fors kunnen oplopen. Voor grote gezinnen kan iedereen de optelsom zelf maken met in gedachten dat één koe verkopen op het gunstigste moment ongeveer € 200,- opbrengt.

Het steunprogramma strekt zich niet gelijkmatig uit over alle 31 dorpen van de divisie omdat de afstanden daarvoor te voet te groot zijn. Een duidelijke grens is niet te trekken. Voor ± **10 dorpen** is de afstand naar Ndala ‘be-fiets/loopbaar’. Binnen het gebied zijn weinig vormen van openbaar vervoer, behalve Chinese ‘motortaxi’s’ die de fietstaxi’s met een zitje op de bagagedrager snel hebben vervangen. Er zijn nog helemaal geen bestrate wegen, al wordt recent door Chinese wegenbouw-maatschappijen aan de regionale hoofdwegen hard gewerkt.

De uitvoering en het toezicht op de dagelijkse activiteiten: Het Lokale Comité.

De uitvoering van het programma staat onder leiding van Gon Joosten-Nienhuys, samen met een lokaal comité van vijf personen met persoonlijke verdiensten en sociaal aanzien in de gemeenschap.

Op 14 maart 2001 is het huidige **Uitvoerend en Toezichhoudend Lokale Comité** gevormd, dat werkt volgens een eenvoudig protocol en bestaat uit de volgende leden:

1. Mr. Stephano Ligwa.: Voorzitter (gesalarieerd per maand)
2. Mrs. Maria Mathias: Assistent (gesalarieerd per maand).
3. Mrs. Bernadetta Doto: Coördinator naaigroep (gesalarieerd per gegeven naailes.)
4. Mr. Bonifas Sabaga: Secretaris (incidentele toelage en onkostenvergoeding)
5. Sinds 2005 is de programma coördinator van het Aids Awareness voorlichtingsprogramma op de scholen, Mr. Theodori Kulinduka, aan het comité toegevoegd; hij ontvangt een maandsalaris.

N.B. Dit comité hield dus ook toezicht op het "Aids Awareness programma" (met een apart jaarverslag!) **dat aan het einde van het jaar werd afgesloten.**

De uitgaven, salarissen en (on)kosten van het comité bedroegen in **2013: Tsh 8.921.700/- = 4295,-** .
(2012: Tsh 8.175.700/- = ± € 4125,-).

De salariskosten van 2 leden vallen hier niet onder, maar onder de (on)kosten van twee programma's, het Aids Awareness Programma en de naaigroep. Deze kosten zijn inclusief het salaris van december 2012 dat pas na 1 januari 2013 werd uitbetaald. Door het comité werden ook enkele giften 'overhandigd' van incidentele donoren in Nederland aan individuele personen (Ongeveer € 250,-)

De voorzitter had in december 2010 een lening van ± Tsh 5.000.000/- ontvangen (± € 2700,-). Deze lening betreft de bouw van zijn huis en werd gedeeltelijk afgelost (± € 900,- in 2011). De rest van deze schuld werd in 2013 verrekend met zijn te verwachten 'einde-contract uitkering'. De Secretaris ontving in 2013 een lening van ongeveer Tsh3.000.000/-, (€ 1500,-) waarvan in 2013 shs 200.000,- werd afgelost.

Programma's:

A. Steun in ruime zin aan de meest gemarginaliseerde individuen en families/huishoudens in bovengenoemde ± 10 dorpen, zonder mensen uit de andere dorpen die in Ndala voor hulp aankloppen bij voorbaat uit te sluiten.

Vanaf het begin (1994, hulp aan bedelaars 'aan de keukendeur') betrof het hulp aan:

- Alleenstaande bejaarden. Ouderen met de zorg voor (vaak door AIDS) verweesde kleinkinderen.
- Personen en families met epileptici en/of psychisch gestoorden. (gratis medicijnen van psychiatrische ziekten en epilepsie is geregeld via de polikliniek van Ndala Hospital)
- Lichamelijk gehandicapte personen van arme families ('burnt-out' melaatsen, blinden, spastici, geamputeerden).

Wijze van steun:

De geboden hulp is kleinschalig, individueel gericht en zonder voorwaarden vooraf. Het heeft primair een charitatief doel, maar getracht wordt toch de afhankelijkheid te verminderen en de 'zelfredzaamheid' van de verschillende leden van het huishouden te bevorderen:

- - Voedselhulp (meestal maïs of cassave of het meel daarvan) aan het einde van het minstens 6 maanden durende droge seizoen (april tot november) en de periode daarna tot de eerste oogst (± eind maart).
- - Geld voor het (laten) malen van de maïs wordt gegeven aan bejaarden.
- - Het meest noodzakelijke onderhoud en reparaties van huis(je)/dak/ deur/ latrine/ fiets.
- - Zaaigoed, mest, landbouwgereedschap ('hak', kapmessen, bijlen, emmers, drinkwater containers).
- - Medische behandeling in het ziekenhuis of op de poliklinisch. Soms reiskosten voor verwijzing naar specialistische hulp. In 2013 werden voor deze hulpbehoevende huishoudens de kosten voor opname in het Community Health Fund (CHF) betaald dat de kosten van medische behandeling in het ziekenhuis tot een bepaald maximum dekt voor alle geregistreerde gezinsleden. Een belangrijke verandering in vergelijking met voorgaande jaren.
- - Advies wordt gegeven tijdens huisbezoeken en een wekelijks 'spreekuur' op dinsdagen gehouden door leden van het comité.
- - Sinds 2005 worden de verplichtingen overgenomen van een klein fonds dat voorziet in gratis medicatie voor patiënten die lijden aan epilepsie en psychiatrische stoornissen (Mental Health Clinic). Zij behoren meestal tot de armste families.

In 2013 ontvingen minder huishoudens deze steun. Het totaal aantal ondersteunde huishoudens dat in **2013 voedselhulp** ontving is **70**. Er waren ook gezinnen die alleen andere vormen van hulp ontvingen (schooluniformpjes, schoolbenodigdheden). Het totale aantal ondersteunde schoolkinderen in **2013** is **133**, waarvan vaak meerdere kinderen uit één gezin komen. **120** arme personen/huishoudens werden geregistreerd in het Community Health Fund. Er bestaat dus een - niet nader gespecificeerde - overlap tussen de bovengenoemde huishoudens en individuele personen. Het totale aantal arme huishoudens dat dus op een of andere manier in 2013 steun heeft ontvangen ligt waarschijnlijk nog steeds op de in eerdere verslagen genoemde 200 arme huishoudens (± 0.8% van het aantal 'huishoudens', al bestaan vele van deze 'huishoudens' uit alleenstaande oudjes.

Verslag van de besteding: 2013 was het tiende jaar dat G&G Joosten niet meer 2 x per jaar de programma's superviseerden, maar slechts éénmaal. Al het werk en de wekelijkse spreekuren en voedselverstrekkingen kwam neer op de schouders van het lokale comité. De administratie van alle aankopen, uitgaven, geldovermakingen naar de scholen van gesponsorde leerlingen, de inkoop en opslag van maïs, het fabriceren en uitgeven van de schooluniformpjes, de schriften, potloden en balpennen, is administratief geen gemakkelijke taak. Het is echter opnieuw gelukt uit de in schriften bijgehouden uitgaven een goed beeld te krijgen van de diverse bestedingen.

NB. De uitgaven aan gemarginaliseerde personen en huishoudens zijn sterk verminderd nadat er in 2012 veel te liberaal voedselhulp (maïs, maïsmeel en individuele financiële steun via kleine wekelijkse bedragen) is verstrekt aan degenen die de wekelijkse spreekuren bezochten. Bovendien heeft een sinds kort beschikbare en door de overheid gesubsidieerde lokale verzekering (CHF) voor medische kosten de uitgaven voor behandeling in het ziekenhuis doen dalen.

	Voedsel	Medische **behandeling + Epilepsie Kliniek *	Huis/fiets reparaties/ huur etc.	Landbouw werktuigen	Incidentele hulp (kleren huish. art.)	TOTAAL Tsh ± Euro
2003						9.278.100
2004						10.815.000
2005	5.602.750	864.470	610.100	703.200	857.200	9.802.920 ± € 7250,-
2006	8.035.750	3.386.239	863.000	1.345.250	1.337.100	14.967.339 ± € 9850,-
2007	7.964.810	4.382.630	1.191.950	1.104.900	1.683.700	16.327.990 ± € 9896,-
2008	9.459.700	4.787.760 + 1.004.000	1.493.000	2.283.200	4.545.885	23.563.545 ± €14.280,-
2009	11.828.000	4.800.650 + 992.800	1.542.200	1.321.700	4.675.100	29.835.550 ± €16.125
2010	10.653.000	3.888.600 +1.156.800	818.200	1.039.000	5.946.800	23.502.400 ± €12.600
2011	16.244.800	5.796.200	1.561.000	479.000	7.396.080	31.477.080 ± € 15.000
2012	38.021.100	6.948.700	1.480.700	817.500	7.612.700	54.880.700 ± € 27.675,-
2013	10.296.500	3.865.300*	688.700	--	1.217.800	16.068.300 ± € 7750,-

*De kosten van de medicijnen die worden uitgegeven op de polikliniek voor epilepsie en psychiatrische ziekten worden ieder jaar achteraf aan het ziekenhuis vergoed om de continuïteit van de behandelingen te verhogen. Een bedrag van sh1.865.800/- werd voor dit doel buiten de lokale bankrekening om vanuit Nederland naar het Ziekenhuis overgemaakt.

** In 2013 zijn 'de armen' geregistreerd en deelnemers gemaakt per gezin (< 18 jaar) van het CHF (Community Health Fund) dat jaarlijks voor een nominaal bedrag van sh 5000/- (± € 2,50) per jaar hen verzekert van poliklinische behandeling in Ndala Hospital tot een maximaal bedrag van sh 30.000/- per behandeling. Deze verzekering is ook afgesloten voor de gezinnen van de leden van het lokale comité.

B. Het sponsoren van individuele leerlingen waarvan de ouders de schoolgelden (middelbare scholen), opleidingskosten en bijkomende kosten (lagere scholen) niet (volledig) kunnen betalen.

Sponsoring wordt in principe slechts voortgezet indien de objectieve prestaties en het gedrag van de leerlingen dit rechtvaardigen. De algemene resultaten zijn laag door de enorm grote klassen, het tekort aan behoorlijk opgeleide onderwijzers en de veelvuldige afwezigheid van studieboeken. Het is wonderbaarlijk hoe sommige scholieren/studenten ondanks die beperking toch in staat zijn redelijk te scoren op de landelijk (!) georganiseerde examens!

In 2013 werden in totaal **64 (92 in 2012) middelbare scholieren en studenten (waarvan 16 meisjes) en 133 lagere school leerlingen** (2012: 158; 2011: 187) op een of andere wijze en in meer of mindere mate gesteund. De lagere school leerlingen krijgen onderwijs op 14 verschillende lagere scholen en zijn vrij gelijkmatig verdeeld over de klassen 1 t/m 7. Het overgrote deel van deze groep zit op: Uhemeli Primary School (59). Op andere lagere scholen in de omtrek werden 74 kinderen uit arme huishoudens gesteund.

NB. De indruk bestaat dat de behoefte aan deze steun geleidelijk afneemt, omdat de scholen tegenwoordig meer leermiddelen (schriften etc) aan de lagere schoolleerlingen verstrekken. Dit geldt echter zeker niet voor de vraag naar steun bij de steeds duurder wordende vervolopleidingen na de lagere school. Gelukkig is er een stelsel waarbij de regering leerlingen met echt heel goede resultaten kansen biedt door te leren.

Het betrof de volgende middelbare en hogere opleidingen:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Form I Sec. School	18	17	19	17	13	3
Form II Sec. School	14	14	7	17	12	5
Form III Sec. School	10	15	15	10	19	12
Form IV Sec. School	8	10	7	22	12	16
Form V Sec. School	4	3	3	10	4	1
Form VI Sec. School	6	6	3	3	10	4
TTC (= PABO)	3	3	2	2	2	2
VETA (praktisch technisch)	1	1	1	1	7	9
Clinical Officer School	-	-	-	1	1	1
Technical High Sch.	4	1	0	0	0	0
Universiteit	2	3	3	5	5	6
other further education	-	1	0	2	3	1
Driving Licence /			3	3	2	0
Various trainings/courses	1	1	4	2	1	3
Fischeries Train. Inst						1
TOTAAL	74	75	67	95	91	64

Kosten vervolopleidingen in 2013: Tsh 34.812.000 (± € 16.750, -)

De kosten zijn afgenomen nadat besloten is geen nieuwe leerlingen meer toe te laten en alleen nog lopende toezeggingen tot het bereiken van een eindexamen of diploma te honoreren. Een en ander passend in een geleidelijke beëindiging van het sponsorprogramma in 2016.

NB: 3 universitaire studenten kregen hun steun rechtstreeks via de rekening van de Stichting Tabora in Nederland
in 2012: Tsh 47.040.300/ - = ± € 23.720, -
in 2011: Tsh 41.430.000/ - = ± € 19.750, -
in 2010: Tsh 30.923.600/ - = ± € 16,600, -
in 2009: Tsh 22.251.000/ - = ± € 12.000, -

NB. De vorig jaar ingerichte na-schoolse 'studyroom' bleek geen succes. Op de eerste plaats omdat meisjes niet meer in het donker naar huis durven gaan. Vervolgens omdat deze faciliteit 'concurrerde' met de bijlessen van reguliere leerkrachten van de middelbare school. Tenslotte ook omdat er iets voor betaald moest worden. De 'library' ervan werd als geheel overgebracht naar de library van de nabijgelegen Kampala Secondary School (overheid) die langzamerhand steeds beter blijkt te gaan functioneren. De waarde van deze in 2012 aangeschafte studieboeken bedroeg ongeveer €400,- .

In **2013** werden voor **133** (in 2012: 158; in 2011: 187; in 2010: 139) **lagere schoolkinderen uit arme gezinnen** 69 rokjes, 62 korte broeken en 159 bloesjes gemaakt. **Tsh 1.016.000/ - (± € 500,-)** (2012: ± €1060; 2011: ± €1100,-; 2010:

± € 635,-) werd aan deze leerlingen besteed in de vorm van schriften, balpennen en potloden. Sommige van deze leerlingen waren verplicht bij te dragen in de kosten van de bewaking van de school 's-nachts ivm diefstal!

In **2013** werd aan het fabriceren van bloesjes, rokjes en broeken, de **naailes-groep** en andere naai/brei activiteiten **Tsh 2.950.100/-** (± € 1.425,-) uitgegeven. 6 gesponsorde leerlingen volgden gemiddeld een halve dag les bij Bernadetta Doto die dit jaar niet meer gesalarieerd werd. Binnen bovengenoemd bedrag werd voor Tsh 800.000/- (= ± € 400,-) aan materialen besteed: garen en stoffen. Ook werd van dit bedrag een naaister gesponsord om in de leer te gaan bij een kleermaker.

Financiële balans van de lokale uitgaven:

Een speciale rekening voor de uitvoering van de programma's door het lokale comité bestaat bij het filiaal van de National Bank of Commerce (NBC) te Tabora, Tanzania.

NBC 2013	National Bank of Commerce Tabora in Tanzania shillings (1 Euro = ± shilling 2078/- (2027/- <> 2111/-))		
Bank cost:		-74.000,00	
Interest:		+5416,10	
Tax:		-3541,61	
Cash Withdrawn	(by local committee)	-73.110.000,00	
Deposits:	(Stichting Tabora)	72.866.545,48	
Total In		72.871.961,58	€ 35.000
Total Out		73.187.541,61	± € 35.250
balance		-312.580,03	
			B/F Dec. 2012:
			454.681,68
			31 Dec. 2013:
			142.101,65
			+312.580,03

NB 1. Wisselkoers gemiddeld gedurende het jaar: **Tsh 2078/- per Euro** (in 2012± Tsh 1983/- per Euro)

De bovengenoemde bedragen betreffen alleen uitgaven die via de lokale bankrekening bij de NBC werden gedaan. De uitgaven gedaan door het lokale comité betreffen een deel van de kosten van alle activiteiten, dus ook die van het Aids Awareness programma. Dat programma kostte in 2013: Tsh **9.763.600/-** = ± € **4650,-**, inclusief een deel van reeds uitbetaalde afvloeiingsregeling van een van de twee medewerkers.
(in 2012: € 4125,- ; in 2011 ± € 6200,- ; in 2010 ± € 5000,-).

NB 2. Van het ene jaar naar het volgende jaar overlopende betalingen en de gedurende het jaar telkens veranderende wisselkoers veroorzaken verschillen bij de omrekening van Euro's naar Tanzaniaanse munt en vice versa. Een geheel sluitende financiële verslaglegging van de bestedingen vanaf deze lokale rekening is daardoor onmogelijk.

Samenvatting:

- Kosten Lokaal Comité + incid.	: Tsh 8.921.700/-	= ± € 4295,-
- Directe steun arme gezinnen (inclusief Mental Clinic)	: Tsh 16.068.300/-	= ± € 7.735,-
- Sponsoring students	: Tsh 34.959.000/-	= ± € 16.825,-
- Naaigroep	: Tsh 2.950.100/-	= ± € 1.420,-
- Schoolbehoeften	: Tsh 1.016.000/-	= ± € 490,-
TOTAAL	: Tsh 63.915.100/-	= ± € 30.765,-
Aids Awareness programma	: Tsh 9.763.600/-	= ± € 4.650,- (zie eigen verslag)

Totale lokale uitgaven in 2013: Tsh 73.678.700/- = ± € 35.455,-

NB. Deze uitgaven zijn wat hoger dan via de bovenvermelde balans door het lokale comité zijn uitgegeven (cash withdrawn). Het verschil werd rechtstreeks vanuit Nederland overgemaakt naar de bankrekening van het Ndala Hospital (medicijnen epilepsy&mental health kliniek).

C. Steun aan scholen en andere organisaties van sociaal belang in de Regio Tabora.

NB. De financiering van deze projecten geschiedt direct via overmaking naar de verantwoordelijke uitvoerende personen of organisaties. De omvang van deze projecten is sinds 2008 sterk toegenomen. Daarom leek het goed de verantwoording over deze projecten op te nemen in het samenvattende jaarverslag van de Stichting Tabora en ze niet meer onder dit sociale steunprogramma te vermelden (zoals nog in 2007), dat hoofdzakelijk gericht is op minder bedeelden en zich voornamelijk rondom het dorp Ndala in de divisie Puge afspeelt.

G&G Joosten-Nienhuys zorgen voor de coördinatie tussen de verschillende donoren in Nederland. (via de Stichting Tabora, gevestigd te Oostkapelle, rekening nr: 65.60.74.760).

De verantwoording over het totaal van de bijdragen van alle donateurs geschiedt via het financiële verslag over de rekening van de Stichting Tabora (bij de ING Bank in Nederland), dat jaarlijks door de Raad van Toezicht wordt vastgesteld.

===== G&G Joosten - Nienhuys